UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 13. Tenebatur. Illi, qui te rogat, vt pro febris intercedas libaratione, illud responde. quod Dominus Paulo, & Paulus Timotheo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-52962

Visual Library

cordiæ, qui te deiicit infirmum, vt gradum figas, nec conceptum malitiæ facinus proſequaris: Concludc ergo num Deo ob inflictam benedicere teneatis infirmitatem quam immiſit quando in tuum effrœnis miſer cœcuſque currebas interitum.

X. Quando glorioſi palmam martyrij illuſtriſſimus conſequitur Thomas Cantuarienſis Archiepiſcopus (ſcriptore Villegas) illius Deus gloriam innumeris præclariſque manifeſtauit miraculis: inter quæ hoc ceteris palmam eripit de cœco qui ad martyris orans ſepulchrum, eiuſdem interceſſione viſum recepit: egreditur de Eccleſia totus gaudio perfuſus ob receptum à Deo, martyris interceſſione beneficium. Occurrit illi vir nemine pietate poſterior, aitque: Cur tâ tâ tripudias lætitiâ ob recuperatum diuino fauore luminis beneficium? An noſti quod lumen illud oculorum iam obtentum, tibi futurum ſit ad animæ ſalutem? Quid ſcis, num forte cœcitate, quam patiebaris, Deus cohibebat, ne ſæpiùs idque grauiùs eum offenderes? Audi me & extemplo reuertere Chriſti martyri orationem oblaturus: illi ſupplica, vt hoc tibi à Deo conſequatur: quod ſi receptus modò viſus oculorum, in tuæ futurus ſit animæ detrimentum, illum denuò tollat: quod ſi nequaquam conceſſum tibi Deus conſeruet continuo beneficium. Salutis animæ ſuæ viriliter multum auidus, viri conſilio ſanctioris acquieſcit, & ad D. Thomæ reuerſus mauſolæum orationem fundit, rogatque inuictum Chriſti martyrem id quod alter illi petendum eſſe ſuaſerat: finita autem oratione, mox iterum lumine priuatus oculorum obcœcatur. Credito frater mi: ſæpius animæ tuæ ſaluti longam expedire infirmitatem magnæque eſſe Diuinæ ſignum miſericordiæ, ſi te deprecantem mox ab illa non eripiat.

§. 13. Tenebatur. ***Illi, qui te rogat vt pro febris intercedas liberatione, illud responde, quod Dominus Paulo, & Paulus Timotheo.***

☞ 31. Hinc inſuper colligo, quid mihi ſit reſpondendum, quando te viſitans infirmum, rogas ilico: Pater mi, pro me ad Deum intercede vt ab hac liberet ſoluatque calamitate. Hoc age, vt tui conuentus patres meritis inſignes, Deo ſupplicent, febris ſe calor nimius paululum remittat, habeamque leuiùs. Sæpe replico: Non hoc ego deprecabor, ſed ſi tibi conueniat, illâ te detentum nedum non ſoluat, ſed

I. Paulus infirmus ter rogãs, et non exauditur.

ad animæ tuæ augeat incrementum. Mirum eſt (inquit D. Aug.) quod de D. Paulo dicebamus, qui graui afflictus calamitate, nec ſemel, ſed tertio Dominum rogat, vt hac eum liberet infirmitate: *Ter Dñm rogaui, vt diſcederet à me.* Et 2. Cor. c. 12. 8.
cum talis eſſet, vt ſuos non ſectaretur appetitus, nec mortis ſed vitæ ſemitas ambularet, Dei famulatu, ac proximi ſalute occupatus, reſpondit illi Dominus: Paule fer patienter, hoc namque tibi conuenit, ad virtutis in anima tua & conſeruationem, & perfectionem: *Virtus in infirmitate perficitur.* Illud hac explicat D. Aug. ſimilitudine: *Quomodo cum medicus apponit circa viſcera aliquod epithema moleſtum, & ardens, inde tamen curandus eſt ille, cuius viſcera tumebant, cum inde ille ardere cœperit, & cruciari medicamento, rogat medicum, vt auferat medicamentum: Medicus autem conſolatur, monet patientiam: quia nouit quam vtile ſit, quod appoſuit, ita rogat Paulus ter &c. ſed audi vocem medici: Sufficit tibi gratia mea, nam virtus in infirmitate perficitur.* Si tale D. Paulo detur reſponſum; ferat modeſtè, quia ſic eius conuenit ſaluti, quid tibi vis ego reſpondeam, niſi leoni expedire febres, vt geminas conuenire, catenas, compedes, chamum & frœnum, ſerui pedibus fugitiuis.

II. Explicatur ſimilitudine. D. AVGV. In pſ. 130. cit. Tom. 8.

Terſus eſt ille diſcurſus D. Chryſoſtomi de morbis illis, quibus D. Timotheus chariſſimus D. Pauli diſcipulus, afflictabatur. Hoc primò ſuppone (monet Diu. Chryſoſtom.) Timotheum virum ſanctitate fuiſſe præcipuum, vtpote D. Pauli tanti Doctoris vberibus enutritum cuius tanta omnibus nota merita, vt ſolo verbo curaret infirmos & veſtis ſuæ contactu dæmones exturbaret. Suppone ſecundò: multis etiam & communibus laboraſſe infirmitatibus; ipſo teſte Apoſtolo: *Propter multas & frequentes infirmitates tuas. Non dixit, propter ægritudinem, ſed propter multas ægritudines, neque ſimpliciter, ſed propter infirmitates, ſed ipſarum continuationem ſignificans, dicebat, frequentes tuas infirmitates.* Suppone tertiò: illum præ ceteris in hac vita D. Paulo fuiſſe chariorem, quem vt filium ſuum ſpiritualem ardentiùs multò, quàm ſi carnalis fuiſſet, diligebat: minor etenim amor gratiæ ſpiritualis, totum longè ſuperat naturalem.

1. Tim. c. 5. D. CHR. Hom. 1. ad pop. To. 5.

III. Idem Timotheo

Vnde mittens illum Philippos ciuibus ſcribit, hoc magni facerent tantum ad illos mitti diſcipulum; de quo tale fert ſuffragium: *Neminem habeo tam vnanimem, qui ſincera affectione pro vobis ſolicitus ſit: &c. Experimentum autem eius cognoſcite, quia ſicut patri filius mecum ſeruiuit in* laborantiis ſeadoz patientiam.

Euan-

Phillipp. c. 2. 20. *Euangelio.* Frequentes illas indicauit ægritudines præclarus ille vir Diuo Paulo, poſtulans remedium. Reſpondet illi Apoſtolus: Fili mi perfer & obdura: *Noli adhuc aquam bibere, ſed modico vino vtere propter ſtomachum tuum & frequentes tuas infirmitates* vt legit D. Chryſoſtom. *Et multas & frequentes infirmitates tuas*; Miratur ipſe, miremur & nos. Glorioſe Timothee: cum gratia polleas infirmitates in alijs curandi grauiores, illaſque hæc tui ſanet fimbria veſtimenti, qua contegeris, ſi modo infirmi vel illam contingant vt quid tu tuas minime curas, & à teipſo ſalutem incipis elargiri? Quis hoc tibi non obijciat? *Medice cura teipſum.* Sed ad magiſtrum tuum confugis Paulum, qui his intellectis patientiam tibi perſuadet, & ne tibi ſtomachus ampliùs debilitetur; ad modicam vini hortatur ſumptionem.

☞ 32 Siccine Paule vas electionis curare ſoles infirmos? Nonne tu ille, qui ſolo verbo ſuſcitaſti à mortuis adoleſcentem, & altero, paralyticum in greſſus ſolidaſti, & tertio febres depuliſti acutiſſimas? An non tanta hæc tua potentia, vt ſolo contactu ſemicinctoriorum tuorum, quibus nihil vilius, quemlibet ſanares ægritudine laborantem? Tuo vero filio chariſſimo, nullum ex his prodigioſis, ſupereſt: *Recipe*: vt tantum illum de patientia moneas, vt hæc illi ſic expedire confirmes? Vtique: hoc mihi *Recipe* cœlum præſcripſit, quod & ego præſcribo: non enim illi ſaniorem licet optare medicinam, præter illam, quam cœleſtis mihi medicus ordinauit. Sanctus eſt: Fateor, at iuuenis eſt, iuuentus autem multa ſalute hilaris, periculi ſolet eſſe grauioris: *Sciebat, quod difficilis res eſt iuuentus, quod inſtabilis fallibilis, labilis eſt, & vehementioris indiget fræni: pyra enim quadam eſt, exteriora apprehendens omnia faciléque, & celeriter ſuccendens. Infirmetur corpus, & non infirmetur animus &c.* Si cœlum igitur hoc illi præſcribit, qui cœlos ſubijt Diuo Paulo, iſque diſcipulo ſuo Timothæo idem præſcribat: quid vis ego tibi præſcribam: quid tibi vis dicam, niſi chariſſime: perfer & obdura: *Nam virtus in infirmitate perficitur.* His virtus ad perfectionem aſcendit, vitiumque diſſipatur: Quo tempore te cruciat infirmitas, pius es, de Deo cogitas orationes fundis, peccata confiteris, reſpondeſque meliora, & viciniora ſalutis. Bene tecum agitur: hoc intendit Deus, dum tibi languores permittit; illis te cohiberi: *Tenebatur.*

IV. Et ſic expedire indicabat, quia iuuenis erat. D. Chr.

V. Peccato- Optimè quadrat hic vt de liberis illis hoc intelligamus peccatoribus, quod paulò ſuperiùs attigimus, notatque Iob Deum facere ſibi chariſſimis: *Fecit ventis pondus.* Idque tantò meliùs, quantò non videtur aliud propoſito conuenientius, quam iuuenem diſſolutum & effrœnem quinimo ſenem delirum, & inconſtantem, venti figura deſignare, de quo ſic Chriſtus: *Neſcis vnde veniat, aut quo vadat.* Qualis procurris, vt ventus agitatus, ſalutis velox habenis, ſeditioſus, plateas, vrbemque tumultuarius perturbans vxorem inquietans, puellam exacerbans, exſpolians pauperem, honorum & inſatiabilis dignitatum ardelio? Nocte quadam Daniel ſtrato requieſcit, & magnum intempeſtiuè percipit fragorem, ſtrepitum vehementem, qui pelagus commouebat: quid hoc rei ſit, attendit: *Videbam in viſione mea nocte, & ecce quatuor venti cœli pugnabant in mari magno.*

O quot audimus ventos per vrbis ſtrata diſcurrentes, impetuoſos, ſibi inuicem aduerſarios, & quemque ſua prætenſione furioſum, qui tanto ſuarum ferantur impetu paſſionum, vt multa, multos, totamque perturbent inquieti Rempublicam? Quid remedij? Adijciat tibi ſarcoma Dominus: *Fecit ventis pondus*, quo tenearis: compedes qui te conſtringant: Proficiat, amice, proficiat, ſic expedit: conſolatorem audi Spiritum S. qui ſic de his loquitur vinculis: *Vincula eius, alligatura ſalutaris.* His tua continetur ſalus, & hanc anima conſequitur corporis infirmitate, quâ te Deus hoc detinet lecto captiuum: *Quam multi* (loquitur D. Auguſtinus proſecutus argumentum) *ægrotant in lectulo innocentes, qui ſi ſani eſſent, procederent ad ſcelera committenda? Quam multis obeſt ſanitas? Latro qui procedit ad faucem occidere hominem, quantò meliùs illi erat vt ægrotaret? Qui nocte ſurgit ad fodiendum parietem alienum, quantò illi meliùs, ſi febribus iactaretur? Innocentius ægrotaret, ſcelerate ſanus eſt.* Hoc Deus vobiſcum agit hoc in mundo, quod Ioſeph cum fratribus ſuis in Ægypto. Proficiſcuntur eò fame languidi triticum empturi: Quibus ille, Proditores eſtis, inſidias ſtruitis, vos accuſo ſpeculatores: *Vt videatis infirmiora terræ veniſtis.* Abſit Domine: nihil machinamur mali: Omnes vnius patris filij ſumus, cui ſocius remanſit frater natu minimus. Hoc quæro, hoc expoſtulo: replicat Ioſeph (erat autem Beniamin eius frater vterinus, ex eadem matre Rachel, quos ambos tantummodo pepererat) & donec huc eum ſaluum adduxeritis, vnus ex natu maioribus in vinculis captu teneatur. Idcirco mandat Simeonem vinculis, carcerique mancipari: *Tenebatur in vinculis.* En tibi

illud Euangelij *Tenebatur*. Fratres ſunt germani corpus & anima, caro, & ſpiritus. Maior natu corpus eſt: quia primò formatum; & ex eo quod dicat Apoſtolus: *Nō prius, quod ſpirituale, ſed quod carnale*. Quem autem Deus vnitum ſibi deſiderat, minor natu eſt, ſpiritus tuus, vt vnum quid cum illo per amorem fiat & charitatem. Illum procul ablegas à Deo, vbi namque tuam procul detines animam? in altera; tu vero, in tuis leuitatibus, in tua tu facultate & auaritia, in medio tu mundi, honorumque ambitione? Vt autem ad illum, fratrem hunc adducas minorem, captiuum detinet natu ſeniorem, corpus ſcilicet & carnem, compedibus febris, podagræ doloris, afflictionis: & hoc intendit, vt Apoſtolus in altero: *Quem tradidi Satanæ in interitum carnis, vt ſpiritus ſaluus ſit*.

1. Cor. 15.

1. Cor. 5. 5.

§. 14. Magnis febribus. *Anima tenetur infirma febribus amoris inordinati: hic namque malus eſt ignis, de quo D. Ioannes.*

33 ALiud quoque cæleſtis nobis indicat medicus, ex ſententia D. Ambro. in hunc locum: *Tenebatur magnis febribus*: illis etenim corporis febribus, animæ febres deſignat; quibus tenetur infirma, omnes namque eius ægritudines febres ſunt: *Æſtus diuerſarum cupiditatum*. Nemo negat, quin calor corporis, calorē ſignificet animæ. Nihil tam vitæ corporis neceſſarium, quàm cordis calor, ita vt tanto vita duret tempore, quantò calor perſeuerat. Et hoc maximè ſcimus euidens eſſe ſignum quempiam occubuiſſe, quando corpus frigore conſtrictum agnoſcimus, & tunc patet omnino extinctum, ſi verò vel remiſſum ſeruat calorem, de hoc pronuntiamus, quòd adhuc in viuis ſit, vel ſaltem non pridem mortuus. Hoc autem intelligitur, quando calor eſt temperatus, cum illo namque & per illum valetudo conſeruatur, ex eoque bona procedit corporis diſpoſitio, qua vegetus homo, ſapidè comedit, bibit, digerit, dormit, agilis eſt & omnibus ſuis aptus actionibus. At ſi calor hic fuerit exæſtuans, febris eſt, & ea eſt, quæ corpus incendit, alterat pulſum, caput perturbat, oculis grauedinem, pedibus tremorem & concuſſionem, nec non in toto cauſat corpore fatigationem, edendi perditur appetitus, guſtus euaneſcit, & nullum ſuis congruum eſt membrum functionibus.

I. Calor vitæ neceſſarius, ſed temperatus.

Quod eſt in corpore calor, hoc eſt amor in anima. Eſtque hic vitæ adeo neceſſarius, vt ſine illo, nedum homines, ſed nec ipſa viuere poſſunt animalia. Si homo ſeipſum non amaret quomodo curam ſui gereret? Amorem tolle filiorum, quis illos educabit? quis eorum feret non moleſtè moleſtias? ſi bona non diligerent terrena ſibi neceſſaria, qua ratione tanto procurarent ſibi illa ſtudio? Hac de cauſa, natura prouida mater, hunc cordibus amorem inſculpſit naturalem, quem diximus, nedum in hominibus ſed & in beſtijs ad ſui conſeruationem requiſitum, quo parentibus inquietam in nutriendo filios ingerit fouetque ſollicitudinem, quid agit in pullorum educationem hirundo? quàm anxia huc illucque peruolat eſcam quæſitura? quàm diligenter ouis ſuccurrit agno? Leones, tigrides, quis dicat quo ſtudio nutriant, propugnentque catulos? Vrſus vorax illis congerit, quidquid inuenerit, illo non veſcens, quo poſſunt catuli ſuſtentari. Mirare gallinam glocitantem, quæ quod ſcalpendo granum inuenerit, non ipſa comedit, vt illo pulli nutriantur: nec non & ipſa columba, quod roſtro deglutierat, denuo reuomit, quo pullis proponat.

II. Hic animæ ſignat amorem.

III. Amor neceſſarius.

Adeo neceſſarius eſt hic amor, ad vitæ totius vniuerſi, conſeruationem vt etiam in creaturis, quæ vita carent, auctor naturæ ſurdum inſtilauerit amorem: propenſiones nempe naturales, & ad propria loca inclinationem, quibus ſaluæ conſeruentur: quas philoſophi dicunt: *Pondus naturæ*. Eſt autem hoc ita in propatulo, vt ipſi philoſophi Stoici definierint amorem eſſe procuratorem generalem, quem auctor naturæ cunctis prouidit hominibus, quinimo creaturis omnibus; vt ipſe illis proſpiceret, perpetuus eſſet procurator, eorumque ſuſciperet curam, quæ conſeruationi conducerent, ac conſiſtentiæ creaturarum. Eſt igitur vitæ in corde noſtro amor neceſſarius. Quando hic ordinatus eſt & temperatus, nec non illa bona diſpoſitione commendabilis, quam declarat D. Bernardus vt homo plus Deum quàm ſeipſum diligat, & proximum ſicut ſeipſum, temporalia minus quam ſe: proh quam proſpera gaudet, floretque valetudine? Hoc amore viuens, omnia diuino poſtponit obſequio, Deique ſeruat legem: oneroſus nulli, temporalia appendit moderatè, ſuoque loco æſtimat omnia.

IV. Amor dicitur pōdus naturæ, & creaturarum procurator.

Sponſam aduerte cœleſtem hoc ordinato viuidā amore. Sponſi cœleſtis opere: *Ordinauit in me charitatem*. Quam pulchra, quam vegeta, quā robuſta, quæ cunctas valeat acies inimicas dæmo-

V. Amor ordinatus in ſpōſa.

Cant. 2. 4.